

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. V. Quid de ipso peccato fictionis, & aliis tempore baptismi commiſſis
sentiendum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

cum oculo visionem non concurreret nisi pro signo sequente, sicque vel ad illam conservandam, vel intendendam.

VIII. Unde non est paritas in exemplo quod afferunt, ad suam sententiam declarandam, dicunt enim eodem modo se habere in hoc casu contritionem & Baptismum ad primam gratiam, sicut se habent duo actus meritorii in eodem instanti elicit ad illius augmentum, ad quod respondeo, vel actus istos meritorios esse inter se subordinatos, fidem exempli gratia & Charitatem, tunc autem dico nullam esse rationem cur cum fides sit prior charitate, non possit prius quam illa operari, & mereri augmentum gratia, cum operetur instar causae necessariae: si autem ponantur duo actus meritorii disparati, ut actus patientiae & temperantiae, non est mirum illos concurrere per modum unius causae totalis, cum neuter actus pro ullo priori aptus sit prius operari, quam alter, sicque concurrunt simul, licet ad majorem gratiam, quam daretur ob ullum ex his sigillatim sumptum, hoc autem non contingit inter contritionem & Baptismum.

IX. Hinc infero: Si nihil aliud quam hoc velit sententia illa, quam superiore sectione impugnavi, non esse eam omni ex parte improbandam, re tamen veram aliud volunt illius Auctores, cum & contritionem in eo casu ad gratiae infusionem necessariam esse asserant, & Baptismum nullam gratiam conferre, quod est negare Baptismum unquam reviviscere contra Sanctum Augustinum, & Theologos communiter: quod verò ibidem diximus nullum peccatum remitti nisi per Sacramentum, vel votum Sacramenti, intelligi debet de voto saltem implicito aut conditionato, contritio autem in hoc casu est hoc modo votum baptismi, licet sit jam susceptus; contritus enim ita ex vi contritionis est dispositus, ut si non esset susceptus Baptismus, eum susciperet.

SECTIO QUINTA.

Quid de ipso peccato fictionis, & aliis tempore Baptismi commissis. sentiendum.

I. PRIMA conclusio: Probabilis mihi videtur peccatum ipsum fictionis, seu indignam susceptionem Sacramenti, & a fortiori mortalia omnia post Baptismum fictè susceptum, antequam reviviscat, commissis, non posse tolli per solum Baptismum reviviscens & attritionem, sed necessarium requiri simul cum Baptismo concursum Pœnitentiae aut alterius Sacramenti, vel contritionis, quae sit votum Pœnitentiae: ita Sanctus Thomas quaest. 69. art. 10. ad secundum, Suarez disp. 28. sect. 5. Vasquez disp. 159. cap. 3. n. 22. Coninck quaest. 62. art. 1. dub. 6. num. 95. & alii.

II. Declaratur conclusio: Accedit adultus quispiam ad Baptismum cum animo verè illum suscipiendi, simul tamen habet animum furandi, aut aliud peccatum committendi, sciens autem hoc impedire effectum Sacramenti ponit sponte obicem, & committit peccatum Sacrilegii, quod vocatur peccatum fictionis, estque distinctum à reliquis secundum peculiarem malitiam impediendi effectum Sacramenti. Non tamen ad peccatum fictionis est necessarium, ut in instanti quo com-

pletur Baptismus habeat voluntatem committendi aliquod aliud peccatum, sed sufficit si advertens attritionem vel aliquem alium actum esse necessariam dispositionem ad fructum Sacramenti, hanc tamen dispositionem negligat, & hoc peccatum tantum habet malitiam fictionis, seu Sacrilegii; si enim per aliud peccatum impediatur fructus Sacramenti, peccatum illud habet duplicem malitiam, nempe in propria specie, & sacrilegii.

Ante probationem conclusionis supponendum, juxta Sanctum Thomam, & omnes peccatum fictionis esse subsequens aliquo modo Baptismum, licet in eodem cum eo instanti reali finitur, & verè esse hominis baptizati: ad cujus intelligentiam notandum ex Suario disp. 28. sect. 5. Vasquez disp. 159. & aliis, peccatum fictionis quò tale, naturam subsequi Baptismum, & impressionem characteris; Baptismus enim & character impressus, est naturam prior gratiam, eamque exigit, nisi ponatur obstaculum, unde peccatum fictionis quò tale posterius aliquo modo naturam ac, cedit, quam Baptismus & character, & interponit se quasi inter illum & effectum alioqui sequenturum, sicut ignis productus in materia ligni cum calore ut septem, petit statim habere calorem ut octo, si tamen unus gradus frigoris sit in subiecto, impedit quo minus calorem illum habeat.

Probatum itaque conclusio primò: Peccatum fictionis quò tale est peccatum commissum post Baptismum, ut fatentur omnes, nam ut bene Vasquez citatus, prius est esse baptizatum, quam malè baptizatum, ergo est materia Sacramenti Pœnitentiae & subiectum clavibus, & consequenter Pœnitentia ordinatur ad hoc peccatum remittendum, quod etiam affirmat Sanctus Thomas, & omnes, sed in contrariam sententiam sequitur nunquam posse Pœnitentiam remittere hoc peccatum, ergo: sequela probatur, peccatum fictionis semper prius vel naturam, vel tempore tollitur, quam ponatur Sacramentum Pœnitentiae, ergo Pœnitentia nunquam potest illud tollere, & consequenter frustra à Christo fuisset instituta ad hoc peccatum auferendum.

Quòd vero prius naturam semper vel tempore tollatur peccatum fictionis antequam existat Pœnitentia, probatur; nam juxta priorem sententiam ad hoc peccatum remittendum, imò & omnia alia ante & post Baptismum fictè susceptum commissis, sufficit attritio cum Baptismo reviviscens, sed semper ante Sacramentum Pœnitentiae completum elici debet attritio, ergo semper prius remittitur peccatum fictionis, quam ponatur aut poni possit Pœnitentia, ergo sine ulla causa institutum fuisset hoc modo Sacramentum Pœnitentiae, cum semper supponat effectum suum primum, ad quem praecipue ordinatur, positum. Confirmatur: Propterea communiter rejiciunt Theologi opinionem illam, quae ad valorem Sacramenti Pœnitentiae requirit contritionem tanquam dispositionem necessariam, quia scilicet Sacramentum Pœnitentiae nunquam tribueret suum effectum, nec peccatum remitteret, cum semper illud supponat remissum.

Dices primò: Secundum communem sententiam peccata vel per contritionem, vel Sacramentum Pœnitentiae prius deleta, sunt materia confessionis, & non licet solum, sed lapdabiliter subiciuntur clavibus, & tamen in his semper Pœnitentia supponit effectum suum collatum, cum

III.

Peccatum fictionis aliquo modo subsequitur Baptismum

IV.

Peccatum fictionis est peccatum commissum post Baptismum.

V.

Prius semper vel naturam vel tempore peccatum fictionis tollitur, quam existat Pœnitentia.

VI.

Obicit. Peccata prius remissa sunt materia Sacramenti Pœnitentiae.

Resp. Posse saltem hae peccata secundum se à Sacramento remitti.

cum deleta jam sint illa peccata. Respondetur primò: Saltem Sacramentum Pœnitentiæ potest hæc peccata secundum se remittere, per accidens autem est quòd sine remissa, cum nihil præcedens Pœnitentiã illa necessariò tollat: unde nil mirum si sint illius materia, peccatum autem fictionis nunquam potest per Pœnitentiã auferri secundum hanc sententiã, quod tamen & est contra Sanctum Thomam articulo illo decimo, & Sanctum Augustinum libro primo de Baptismo contra Donatistas cap. 12. ubi sic habet: *Sicut enim in illo qui siclus accesserat, fit ut non denudò baptizetur, sed ipsa piã correctione, & verã confessione purgetur, &c.* ubi docet Sanctus Augustinus per confessionem & Sacramentum Pœnitentiæ auferri peccatum fictionis.

VII.
Quas ob causas peccata prius deleta subjiciantur clavibus.

Deinde peccata prius deleta non iterum subjiciuntur clavibus ut denudò remittantur; hoc enim esset actum agere, sed vel quia sumus incerti an adhuc sint remissa, vel ut à secundariis quibusdam vinculis, quibus per peccata irretiuntur homines, ulterius per Pœnitentiã liberentur, ut vult Caietanus, & alii: vel tandem ut indignitas ad suscipienda divina beneficia, quæ semper post peccatum manet in hac vitã, magis ac magis per Sacramentum Pœnitentiæ minuatur, ut contendit Coninck disput. 4. de Pœnitentiã dub. 8. quia de re dicitur postea.

VIII.
Peccatum fictionis directe & per se spectat ad pœnitentiã.

At verò ad Sacramentum Pœnitentiæ directè & per se spectat hoc peccatum tanquam per illud remittendum, ut docent Patres: Imò Concilium ipsum Tridentinum sess. 14. cap. 1. & 2. expressè docet, in hoc differre Sacramentum Pœnitentiæ à Baptismo, quod hic peccata eorum quæ foris sunt respiciat, Pœnitentiã verò minimè, sed ad hæc peccata illa sola & omnia spectent, quæ committuntur à domesticis fidei, & hoc remedium iis institutum esse asserit tanquam secundam post naufragium tabulam, & directè ac per se ordinatum esse ait hoc Sacramentum ad tollendum peccata post Baptismum commissa, sed secundum hanc sententiã Sacramentum Pœnitentiæ nunquam potest hoc peccatum remittere, ergo instituitur ad effectum impossibilem, cum instituitur ut destruat id quod est destructum, quod non minus est impossibile, quam si causa aliqua à naturã instituta fuisset ad ignem extinctum extinguendum.

IX.
Obiic. Idem secundum probabilem sententiã potest secundò producere seipsum.

Dices secundò: Idem potest producere se secundò juxta probabilem sententiã, quam secutus sum in physicis, ergo potest dari forma aliqua, quæ essentialiter supponat effectum suum jam positum: Patet consequentia: hæc secunda actio, quæ res producit se, est vera illius rei productio, & tamen necessariò supponit rem illam jam pro aliquo priori productam, quod enim operatur, sit necesse est, esse autem non potest sine actione aliqua productivã. Respondetur, maximam esse differentiam, hinc enim res non privatur eo effectu ad quem dicit ordinem; nec enim petit producere se primò & simpliciter, sed solum secundò & secundum quid; hæc enim secunda actio non est productio simpliciter, cum non sufficiat ad rem vel primò ponendam, vel conservandam extra causas, Pœnitentiã autem omnino destituitur suo effectu, ad quem primariò ordinatur, cum semper necessariò supponat Baptismum in actu primo proximo ut reviviscat, & saltem attritionem, quã positã prius semper quàm existat Sacramentum Pœnitentiæ reviviscit Baptismus secundum hanc sententiã,

Resp. Latam esse disparitatem inter illud & Sacramentum pœnitentiæ respectu remissionis hujus peccati.

& peccatum illud tollit. Deinde diversa ratio est de productione rei & destructione; inconceptibile enim est quomodo id quod destructum est, possit iterum destrui nisi iterum producat, at verò cur secundò res à se producat vel conservetur potius, nulla est implicantia, sicut juxta communem sententiã potest res aliqua secundò vel reproduci, vel conservari à suo effectu, ut ignis A. ab igne B. quem actu producit.

Dices tertio: Etiam in destructione potest aliquid ad hunc effectum ordinari, in quo tamen semper prævenitur ab alio, ergo & hoc habere potest Pœnitentiã: antecedens probatur, forma ignis exempli gratia, sicut & quavis alia substantialis, habet à naturã quòd possit expellere formam ligni aut aliam quamvis substantialem; & tamen semper prævenitur in hoc effectu, idque ab eo quod ad sui existentiam petit, & consequenter directè & per se, ergo; probatur minor, semper prius ad productionem formæ cuiuscumque substantialis debent exigentiã illius formæ esse in passo dispositiones ad formam illam requisitæ, sed hæc destrunt formam præcedentem, destruere enim (de causali destructione est sermo) nihil est aliud, quàm petere subtractionem concursus divini, hanc verò petunt dispositiones proximæ ad aliam formam, cum auferant dispositiones ad illam, nulla autem forma existere potest naturaliter sine dispositionibus, ut constat, ergo &c.

Respondetur primò: Licet concederemus totum, nihil contra præsentem assertionem, formam enim substantialis ordinatur ad destructionem alterius secundariò solum & indirectè, sicut & formæ accidentales; habent enim alia munera ad quæ à naturã ordinantur, hæc ut disponant subiectum ad inductionem formæ substantialis, ut eam juvent in operationibus, &c. illa ut constituat compositum, ut sit prima radix operationum & cætera, destructio autem non intenditur primariò & directè à naturã; nemo enim intendens ad malum operatur. Sacramentum verò Pœnitentiæ primariò institutum est ad delenda peccata omnia hominis baptizati, & domestici fidei, ut supra vidimus ex Tridentino, & secundum Patres eodem modo respicit Pœnitentiã hoc peccatum, atque alia post Baptismum commissa.

Secundò ad argumentum respondetur negando antecedens, & ad probationem, minorem, ad cujus probationem dico dispositiones ad formam ignis exempli gratia, non petere directè & immediatè destructionem formæ ligni, sed mediatè tantum, nempe per formam ignis, ad quam disponunt. Ad cujus intelligentiam notanda signa rationis, quæ hic intercedunt. In primo ergo signo agens (ignis exempli gratia) est applicatum passo, in secundo inducit suas dispositiones, in tertio expelluntur dispositiones contrariæ, & forma ignis introducit, in quarto demum expellitur forma ligni: itaque expulsio dispositionum ligni, & productio formæ ignis sunt in eodem signo, & effectus disparati respectu productionis dispositionum formæ ignis, ergo sufficiente prioritate existit forma ignis ad expellendum formam ligni, nec supponit effectum ad quem ordinatur, nec ob oppositionem formalem & immediatam cum formã ligni tollunt dispositiones ignis formam ligni, sed solum mediatè & quasi impediendo finem ad quem ordinatur, cum operari sine dispositionibus non possit, esse autem est propter operari.

Secundò

X.
Obiic. Etiam in destructione potest aliquid semper privari effectu, ad quem ordinatur.

XI.
Resp. Quamvis iterum hoc de forma concedatur, nihil faceret contra nostram assertionem.

XII.
Dispositiones ad formam ignis non petunt immediatè expulsioem formæ ligni.

XIII. Peccatum fictionis est peccatum subiectum clavibus, ergo tolli potest per solum Baptismum.

Secundò probatur conclusio: Peccatum fictionis est peccatum subiectum clavibus; ergo non potest tolli per solum Baptismum. Dices, non posse per se, sic tamen per accidens. Contra primò: Non ob aliud peccata clavibus subijciuntur, quàm ut Ecclesia de iis iudicet, nec ob aliud de iis debet ferre iudicium Ecclesia, nisi quia per se loquendo ipsi datur, ut in foro Pœnitentiæ remittantur: cum ergo omnino non possit hoc peccatum remittere, nec per se, nec per accidens, non spectat ad illius iudicium. Contra secundò: Quodcumque, ut supra dixi, aliquod peccatum remittitur per accidens ab uno Sacramento, semper est in ordine ad aliud Sacramentum, à quo remitti debet per se; sic quando Eucharistia aut aliud Sacramentum vivorum tollit per accidens peccatum in homine accedente bonâ fide, fit hoc cum ordine ad Pœnitentiam, ad quam peccati illius remissio spectat per se.

SECTIO SEXTA.

Alia quadam circa peccatum fictionis.

I. Qui novit se à peccato illo cessasse, nequam absolvatur Baptismus, non eget contritione, nec Sacramento Pœnitentiæ ut peccatum illud remittatur. II. Ad qua peccata remittenda requirantur simul Baptismus & Sacramentum Pœnitentiæ.

HINC infero: Si constaret illum, qui fictus accessit ad Baptismum cessare ab actuali illo peccato eo tempore vel instanti, quo Baptismus perficitur, non egere ipsum vel contritione vel Sacramento Pœnitentiæ ut peccatum illud remittatur, sed sufficere attritionem cum Baptismo revivificante; rarò tamen hic casus contingit, ut advertit Suarez in eo, qui humano modo operans accedit ad Baptismum.

Casu itaque quo fictus quispiam accedit ad Baptismum, requiritur per se loquendo Baptismus & Pœnitentiæ ad gratiam illi homini conferendam. Ratio est, quia sunt peccata diversæ rationis remittenda, nempe ante & post Baptismum; peccatum enim fictionis esse simpliciter peccatum post Baptismum commissum, & fatentur omnes, & præter dicta probatur, quia sicut actus boni eodem etiam instanti, quo gratia confertur, elicit, si naturâ illam sequatur, sunt simpliciter hominis iustificati, & vivi membri, ut ostenditur ex Concilio Tridentino sess. 6. can. 32. & fatentur Theologi communiter, ita cum hoc peccatum naturâ subsequatur characterem impressum, & Baptismum collatum, est simpliciter hominis baptizati. Cum ergo unum peccatum mortale pro præsentî statu remitti non possit sine alio, cum gratia, sine quâ de factò nullum peccatum remittitur, æqualem dicat oppositionem cum omnibus, consequenter gratia conferri non potest, nisi per eam causam, quæ peccata illa tanquam materiam suam respicit, sicque non nisi per Baptismum simul & Pœnitentiam, Baptismus ob peccatum originale requiritur, & alia ante Baptismum commissâ, Pœnitentiæ ob peccatum fictionis, & alia post Baptismum jam susceptum.

III. Objic. Peccatum fictionis indirectè saltem, & per accidens hic & nunc tollitur per Baptismum.

Dices: Baptismus hic indirectè saltem & per accidens tollit peccatum fictionis, & reliqua post Baptismum commissâ, confert enim simul cum Pœnitentiâ primam gratiam, per quam peccata omnia ante commissâ remittuntur, quidni ergo id præstare poterit cum attritione sine Pœnitentiâ. Confirmatur: Ut Sacramentum conferat effectum impeditum per obicem, sufficit quòd tollatur obex, sed obex sufficienter tollitur per attri-

tionem, ut supra diximus de Confirmatione & Eucharistiâ conferentibus per accidens primam gratiam; nec enim tolli obicem est tolli peccatum simpliciter, sed in ratione voluntarii, hoc autem modo tollitur dum retractatur per attritionem, alioqui nunquam sufficeret attritio ut Baptismus & Pœnitentiæ tollerent peccata, quæ propriè ad ipsa pertinent.

Ad argumentum respondetur, rationem cur non possit Baptismus id præstare esse, quia cum aliunde habeamus ex Concilio Tridentino & Patribus hoc peccatum spectare ad Sacramentum Pœnitentiæ tanquam per illud remittendum, si Baptismus positâ attritione posset illud remittere, sequeretur Pœnitentiam nunquam posse illud remittere, nec per se, nec per accidens, cum per se requiratur Pœnitentiæ talem dispositionem antecedentem, per quam una cum Baptismo semper necessariò tollitur hoc peccatum, sicque frustra Christus hoc modo Sacramentum Pœnitentiæ instituisset, imò impossibile est, ut hoc modo illud institueret.

Ad confirmationem dico, attritionem respectu diversorum Sacramentorum diversimodè tollere obicem, respectu Baptismi ad peccata ante Baptismum, & Pœnitentiæ ad peccata post Baptismum commissâ, per se, respectu Confirmationis & aliorum Sacramentorum per accidens: ubi ergo sunt diversæ rationis peccata tollenda, ut hic contingit, tollet quidem obicem, sed respectu causæ sufficientis ad hæc peccata tollenda, ad quorum unum requiri Pœnitentiam jam ostensum est.

Juvant se ergo invicem Baptismus & Pœnitentiæ ad gratiam hic conferendam, sicut duo levantes idem pondus, ad quod unus solus est impar, vel sicut species & potentia ad actum visionis: vel potiùs in re morali, sicut, si quis per duas actiones, quibus injuriam duobus diversis inferens infamiam contraxisset, à quâ per dignitatis alicujus collationem esset liberandus. Verum est quidem à quocumque conferretur hæc dignitas, tolleretur infamia, conferri tamen à neutro potest sine concursu alterius.

Quod verò fundamentum habeat hæc sententia in Concilio Tridentino, præter dicta constat ex sessione illâ 14. cap. 2. citato, ubi docet Concilium omnes, qui peccato aliquo, quale peccatum fictionis esse ostendimus, contaminati sunt, debere ante tribunal Pœnitentiæ tanquam reos silti, ut per Sacerdotum sententiam ab eo liberentur. Tandem in fine capituli sic habet: Est autem hoc Sacramentum Pœnitentiæ lapsis post Baptismum ad salutem necessarium, ut nondum regeneratis ipse Baptismus.

Quando verò Sanctus Thomas artic. illo 10. ad secundum dicit peccatum fictionis tolli per Pœnitentiam, reliqua verò per Baptismum, intelligendus est formaliter, nempe tribuendo singula singulis, rationem cur hic requiratur Pœnitentiæ, esse peccatum fictionis, cur Baptismus alia peccata, licet utrumque Sacramentum ad hunc effectum indivisibiliter concurrat. Secundò alii, & probabiliter dicunt, solum velle Sanctum Thomam peccatum fictionis tolli directè per Pœnitentiam, non per Baptismum, licet realiter ab hoc etiam tollatur, seu ita tolli, ut cesset omnis obligatio illud amplius conficiendi, quod non fit quando per accidens per Eucharistiam, aut aliud Sacramentum datur prima gratia, & peccata remittuntur. Notandum verò Sanctum Thomam

IV.

Resp. Ostendendo quare ob causam nequeat Baptismus, ut indirectè quidem peccatum fictionis remittatur.

V.

Attritio respectu diversorum Sacramentorum, diversimodè tollit obicem.

VI.

Baptismus & Pœnitentiæ in gratia conferendâ se hic invicem juvant.

VII.

Non laus est Concil. Trid. desumitur argumentum ad ostendendum tam Baptismum quam Pœnitentiam ad peccati fictionis remissionem requiri.

VIII.

Quo sensu dicat S. Thomas peccatum fictionis tolli per Pœnitentiam, reliqua per Baptismum.